

ข่าวสำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
361 ถนนนันทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต

รวมพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564)

วันที่ 22 มกราคม 2564

สำนักงาน ป.ป.ช. เผยแพร่บทความวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. โดย สำนักงานวิจัยและบริการวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้เผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตลงในวารสารวิชาการ ป.ป.ช. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ซึ่งมีบทความที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณชน จำนวน 5 เรื่อง โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เรื่องที่ 1 การสำรวจการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประเทศไทย

เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 52.89 และเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 46.09 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรายมิติ การศึกษานี้ยังพบว่า เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัวในระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 45.20 เจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดอย่างเป็นทางการระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 45.40 และเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความความเข้าใจเกี่ยวกับการขัดแย้งในผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในระดับปานกลาง หรือคิดเป็นร้อยละ 47.68 ดังภาพ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา: ข้อค้นพบจากการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นนัยสำคัญหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์/นโยบายป้องกันปัญหาการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ โดยเฉพาะในระดับการปกครองและการบริหารท้องถิ่น การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงาน ป.ป.ช. จึงครอบคลุมทั้งในด้านการเร่งรัดการประชาสัมพันธ์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกันแห่งผลประโยชน์ในทุกระดับขององค์กร สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดควรเป็นผู้นำในการรณรงค์แผนงานดังกล่าว

ณัฐวุฒิ สมบูรณ์ยิ่ง. (2563). การสำรวจการรับรู้และความเข้าใจด้านการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ของเจ้าหน้าที่รัฐในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ ป.ป.ช.*, 13(1), 58 – 80.

เรื่องที่ 2 การทุจริตเลือกตั้งกับการเมืองไทย

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2475 หากแต่เส้นทางประชาธิปไตยของประเทศไทยยังคงไร้ซึ่งเสถียรภาพ เนื่องจากประเทศไทยมีการเลือกตั้ง (Election) หมุนเวียนเวียนซ้ำกับการรัฐประหาร (Coup d'etat) รวมถึงการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นทั้ง 28 ครั้ง ยังเป็นข้อกังขาของหลายภาคส่วนเกี่ยวกับความโปร่งใสในการเลือกตั้ง เนื่องจากยังคงมีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งบางส่วนกระทำการทุจริตเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐ เช่น การใช้หวัคเแนน การซื้อสิทธิ์ขายเสียง การใช้บัตรฉ้อ การให้สิ่งตอบแทนภายหลังจากการได้รับเลือกตั้งแล้ว การสร้างกระแสหรือสร้างเอกสารเท็จโจมตีฝ่ายตรงข้าม เป็นต้น ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งสรุปได้ดังนี้

(1) คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง ควรมีการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจังกับผู้ที่กระทำการทุจริตเลือกตั้ง และเร่งดำเนินการสืบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งในการเลือกตั้งโดยเร็ว รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าและผลการดำเนินคดีอาญากับผู้สมัคร รับเลือกตั้ง หวัคเแนน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงผลการดำเนินการและมีความไว้วางใจ ที่จะมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ

(2) การกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการเลือกตั้ง ควรมีการคัดเลือกผู้ที่มี ประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเมือง และการเลือกตั้งมากเพียงพอ เนื่องจากจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่และวินิจฉัยคดีเป็นไปตามหลักกฎหมาย และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

(3) ควรออกแบบระบบเลือกตั้งที่ทำให้ยากต่อการทุจริตและเอื้อให้เกิดการแข่งขันด้วยนโยบายของพรรคการเมือง รวมถึงควรพิจารณาศึกษาระบบเลือกตั้ง ดังเช่นระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศออสเตรเลีย เรียกว่า ระบบจัดลำดับความชอบ (Alternative Vote/Preferential Voting) มาประยุกต์ใช้เป็นระบบเลือกตั้งของประเทศไทย ซึ่งในเบื้องต้นประเทศไทยสามารถศึกษาและประยุกต์ใช้ระบบเลือกตั้งดังกล่าวในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนสามารถเริ่มทำความเข้าใจและคุ้นชินกับระบบเลือกตั้ง และนำมาใช้ในการเลือกตั้งระดับชาติได้เพื่อเป็นการลดปัญหาการทุจริตเลือกตั้งในระยะยาว

(4) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ควรปลูกฝังเด็กและเยาวชนมีความตระหนัก ถึงความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งในเบื้องต้นควรให้ความรู้ผ่านระบบการศึกษาด้วยการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยมีเนื้อหาสาระที่ ครอบคลุมทั้งด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและคุณลักษณะของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงควรมีการประยุกต์ใช้

เป็นแบบจำลองสถานการณ์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และควรมีพื้นที่ให้กลุ่มเยาวชนได้แสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

ฉันทชนก เจนณรงค์. (2563). การทุจริตเลือกตั้งกับการเมืองไทย. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(1), 42 – 57.

เรื่องที่ 3 แนวทางการพัฒนาการป้องกันการทุจริตขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime - UNODC) ได้กำหนดให้การทุจริตเป็น 1 ใน 5 ปัญหาอาชญากรรมที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไข โดยปัญหาอาชญากรรมที่ต้องดำเนินการแก้ไข ได้แก่ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการค้าสิ่งผิดกฎหมาย การต่อต้านการทุจริต การป้องกันการก่อการร้าย การป้องกันอาชญากรรมและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม และการป้องกันปัญหา ยาเสพติดและระบบสาธารณสุข

ในส่วนของการต่อต้านการทุจริต จากการสำรวจความเห็นเจ้าหน้าที่ด้านป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. รวม 167 คน และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ป้องกันการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช และสำนักงาน ป.ป.ท. พบว่า การทุจริตเป็นอาชญากรรม เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้การทุจริตเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยมองว่าการทุจริตเป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าอาชญากรรมรูปแบบอื่น และมีความซับซ้อนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังอาจเป็นต้นเหตุของอาชญากรรมประเภทอื่น ซึ่งระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการทุจริต แสดงได้ดังตาราง

ปัจจัยที่ส่งผลในการป้องกันการทุจริต	ระดับความคิดเห็น
การบริหารจัดการภาครัฐ	4.19
การบังคับใช้กฎหมายและควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	4.41
การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	4.23
คุณธรรมจริยธรรม	4.35

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการป้องกันการทุจริตขององค์กรที่มีหน้าที่ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถพัฒนาได้ โดยอาศัย 3 ปัจจัย ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ : วางแผนงานและการวางนโยบาย ปรับปรุงกระบวนการในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการทุจริตในระบบการปฏิบัติงาน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม : การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเริ่มตั้งแต่เด็ก โดยอาศัยสถาบันหลักต่าง ๆ

ด้านการบังคับใช้กฎหมายและควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ : ใช้รูปแบบและวิธีการของการบังคับใช้กฎหมายในเชิงรุก

ชัยญณ์ท์ พรโพธิ. (2563). แนวทางการพัฒนาการป้องกันการทุจริตขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(1), 42 – 57.

เรื่องที่ 4 การประยุกต์ใช้ Blockchain เพื่อความโปร่งใสในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

Blockchain เป็นเทคโนโลยีการทำธุรกรรมที่สามารถดำเนินการได้โดยตรงระหว่างผู้ใช้งาน ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในเครือข่ายทุกคนสามารถทำธุรกรรมประเภทนี้กับเครือข่ายอื่น ๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยตัวกลาง ซึ่งการนำระบบ Blockchain มาใช้กับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะส่งผลดีต่อธุรกิจ เนื่องจากจะทำให้ระบบมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ประหยัดต้นทุนในการบริหารจัดการ และเพิ่มสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ รวมถึงระบบ Blockchain จะเป็นระบบคลังข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้ซื้อผ่านระบบปัญญาประดิษฐ์ กลายเป็นฐานข้อมูลสำคัญให้แก่ผู้ประกอบการในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และสถาบันการเงินในการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เมื่อระบบ Blockchain ถูกนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินแบบเดิม และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐควรมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. ภาครัฐควรพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลภาพรวมของระบบ Blockchain เพื่อให้เกิดการประหยัด มีประสิทธิภาพ และความโปร่งใส รวมถึงการใช้ประโยชน์ของระบบฐานข้อมูล (Database) ร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในรูปแบบ National Blockchain Platform

2. ธนาคาร สถาบันการเงินต่าง ๆ และผู้ประกอบการในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ควรพัฒนาระบบ Corporate Blockchain เชื่อมต่อกับระบบ National Blockchain Platform เพื่อให้ระบบการส่งต่อข้อมูลโดยรวมทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และจะส่งผลต่อการเกิดขึ้นของผู้ประกอบการรายใหม่ในรูปแบบของ Start up ได้อีกจำนวนมาก

3. ภาครัฐควรมีการศึกษาการนำระบบ Blockchain มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐให้รอบคอบ โดยภาครัฐควรมีการจัดทำโครงการนำร่องหรือทดลองดำเนินการจริง

4. ควรมีการสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบ Blockchain ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก Blockchain เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาและพัฒนาการใช้งานได้สะดวกและใช้ได้จริงทั้งการบริการในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

รติพงษ์ สอนสุภาพ และวีรพงษ์ ชุตินันท์. (2563). การประยุกต์ใช้ Blockchain เพื่อความโปร่งใสในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์. วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 13(2), 30 – 40.

เรื่องที่ 5 การสังเคราะห์การทุจริตเชิงนโยบายเพื่อออกแบบระบบและพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของไทย

กระบวนการนโยบายสาธารณะ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ซึ่งการทุจริตเชิงนโยบายสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกกระบวนการนโยบายสาธารณะ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนากลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของประเทศไทย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

กระบวนการนโยบายสาธารณะ	ข้อเสนอแนะ
การก่อตัวของนโยบาย	รัฐสภาควรรับฟังความเห็นของประชาชนในการจัดทำโครงการของรัฐ โดยให้สำนักงบประมาณของรัฐสภาทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลต่อรัฐสภาในขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณและการควบคุมตรวจสอบงบประมาณ รวมถึงภาคประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการจัดทำโครงการที่ครบถ้วนและถูกต้อง เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจ
การกำหนดนโยบาย	ควรกำหนดให้การแถลงนโยบายต่อรัฐสภามีการลงมติในรายประเด็น เพื่อใช้กลไกทางรัฐสภาในการตรวจสอบการกำหนดนโยบายของฝ่ายบริหาร และกำหนดให้สำนักงบประมาณของรัฐสภาทำหน้าที่ในการวิเคราะห์นโยบาย
การตัดสินใจนโยบาย	รัฐสภาควรรับฟังความเห็นของประชาชนในการจัดทำโครงการของรัฐ โดยให้สำนักงบประมาณทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลต่อรัฐสภาในขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณและการควบคุมตรวจสอบงบประมาณ โดยมีภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลจัดทำโครงการที่ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจ
การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	ควรกำหนดให้มีการใช้กลไกทางรัฐสภาในการถ่วงดุลอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบาย รวมถึงองค์กรตรวจสอบควรทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเมื่อพบโอกาสในการนำนโยบายไปก่อให้เกิดการทุจริต และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ภาคประชาสังคมควรมีบทบาทในการสอดส่อง ตรวจสอบ และนำเสนอต่อสาธารณะถึงการกระทำที่สุ่มเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบาย
การประเมินนโยบาย	ควรใช้กลไกรัฐสภาในการติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และฝ่ายบริหารควรตัดให้มีการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นช่วงเวลา โดยอาจกำหนดให้มีการประเมินระหว่างดำเนินการเป็นรายไตรมาสหรือต่อตามความก้าวหน้าเป็นระยะเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถแก้ไขได้ทันที่ รวมถึงควรให้สำนักงบประมาณนำผลการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

พัชรพรรณ นุชประยูร และคณะ. (2563). การสังเคราะห์การทุจริตเชิงนโยบายเพื่อออกแบบระบบและพัฒนา
กลไกการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายของไทย. วารสารวิชาการ ป.บ.ช., 13(2), 91 – 117.

ทั้งนี้ สามารถศึกษาข้อมูลทั้ง 5 เรื่อง เพิ่มเติมได้ที่ www.nacc.go.th > ศูนย์ข้อมูล > คลังความรู้ >
วารสารวิชาการ > วารสารวิชาการ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2

.....